

Vapaaehtoistoiminta Helsingin kaupunki 2024

Kaupungin rooli vapaaehtoistyön kentällä

Vapaaehtoistoiminnan kehittäjätiimi
Eliisa Saarinen, Kristiina Stenman & Tiina Nurmenniemi,
Kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut/
Kulttuuri ja vapaa-aika / Helsingin kaupunki

Helsinki

Sisältö

1. Taustaa
2. Vapaaehtoistoiminnan toteuttajat
3. Vapaaehtoistoiminta Helsingin kaupungin näkökulmasta
4. Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminta
5. Esimerkkejä vapaaehtoistoiminnan muodoista
6. Vapaaehtoistoiminnan kehittäjätiimi kaupunkitasoisena tukena
7. Taustatuen rakenne
8. Vapaaehtoistyön toiminnanohjausjärjestelmä
9. Viestintä ja markkinointi
10. Osallisuuden kokemus
11. Poikkeus- ja kriisiajan toiminta 2020-2023
12. Kulttuurikaveritoiminnan hankinta
13. Verkostot ja järjestöyhteistyö
14. Kehittämisaioita järjestöyhteistyöhön
15. Yhteystiedot

Tausta

- Helsinki kaupunki on omassa toiminnassaan aktiivisesti mahdollistanut vapaaehtoistoiminnan organisointia, jota toteutetaan kaupungin eri palveluissa läpi toimialojen.
- Kolme kehittämisasiantuntijaa kehittävät kaupunkitasoista vapaaehtoistoimintaa sekä yhteisiä käytänteitä, kymmenet työntekijät koordinoivat ja ohjaavat vapaaehtoisia, ja tämän lisäksi toimintaa tukee palveluissa olevat vapaaehtoistoiminnan yhdyshenkilöt.
- Helsingin kaupunki ei siis vain mahdollista vapaaehtoistoimintaa esim. avustuksilla tai hankkeilla, vaan myös itse aktiivisesti organisoii sitä tarvelähtöisesti ja tiiviissä yhteistyössä järjestötoimijoiden kanssa.

**Aktiivisia
vapaaehtoisia
palveluissamme on
yhteensä n. 4500**

Vapaaehtoistoiminnan toteuttajat

Vapaaehtoistoiminta on keino lisätä osallisuutta Helsingissä. Vapaaehtoistoiminnan kenttä ja toiminnan mahdollisuudet ovat laajat, jossa toimintaa organisoii:

- Järjestöt
- Seurakunta
- Helsingin kaupunki
- Helsingin kaupunki yhteistyössä kumppaneiden kanssa
- Unohtamatta organisoimatonta ja epämuodollista toimintaa.

Vapaaehtoistoiminta Helsingin kaupungin näkökulmasta

Rohkaisemme helsinkiläisiä osallistumaan enenevästi vapaaehtois- ja vertaistoimintaan (Kaupunkistrategia)

Edistetään vapaaehtoistoiminnan löydettävyyttä ja saavutettavuutta sekä lisätään vapaaehtoistoimintaan osallistumisen mahdollisuuksia (Hyte).

- Kaupungin palveluja täydentävää, vapaaehtoisen omaan motivaatioon perustuvaa toimintaa, joka lisää mm. osallisuutta ja hyvinvointia.
- Vapaaehtoistoiminta on myös ennaltaehkäisevää ja voimaannuttavaa toimintaa, jonka avulla voidaan ehkäistä syrjäytymistä ja lievittää yksinäisyyttä sekä tuoda merkityksellisyyttä elämään.
- Vapaaehtoistoiminta on yksittäisten ihmisten, ympäristön ja yhteisöjen hyväksi tehtyä, omaan vapaaseen tahtoon ja motivaatioon perustuvaa palkatonta toimintaa. Vapaaehtoistoiminta edistää osallisuutta ja hyvää elämää.

Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminta

Monipuolista vapaaehtoistoimintaa läpi toimialojen ja eri palveluissa. Muodot vaihtelevat sisällöltään, sitovuudeltaan ja kohderyhmiltään.

Toiminnassa kirjoilla noin 5200 vapaaehtoista, joista aktiivisia noin 4500. Heistä noin puolet on yhteistyövapaaehtoisia. Helsingin kaupungin vapaaehtoisista suurin osa (arviolta 60-70%) on eläkeikäisiä. Teemme myös aktiivista järjestöyhteistyötä.

Satoja eri vapaaehtoistoiminnan tehtäviä esim. eri ikäryhmien parissa tukena, ystävänä, vertaisena tai ryhmänohjaajana. Kaupungin viheralueet, museot ja kirjastot sekä vaihtuvat tapahtumat tarjoavat myös monia mahdollisuuksia osallistua.

Noin 70 vastuuhenkilöä eri palveluissa lähiohjaamassa vapaaehtoisia

Sopimus vapaaehtoistoiminnasta, vapaaehtoisille on myös ryhmätapaturmavakuutus

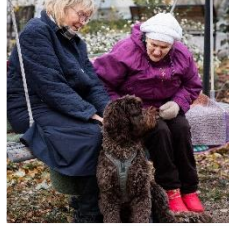
Mielenkiintoisia, maksuttomia koulutuksia ja luentoja vapaaehtoisille sekä säännöllistä virkistystä

Esimerkkejä vapaaehtoistoiminnan muodoista

Kertaluontoinen

- Talkoot
- Puistokummitoiminta
- Vieraslajitalkoot
- Keräykset
- Tapahtumat
- Lasten ja nuorten aineistonäyttelyt kirjastossa
- Työpajatoveri Kaupungin museolla

Ikääntyneet

- Ystävätoiminta
- Naapuruuspiirin vetäjä
- Esiintyjä
- Liikuntaluotsi
- Digiopastaja
- Saattaja retki- ja ulkoilutoiminnassa
- Ryhmätoiminnan vetäjä

Muut

- Kielikahvila
- Asumiskummit
- Tänään tavataan – kahvila
- Helsingin sovittelutoiminta
- Kuvakummit
- Vertaistoiminta nuorisopalveluissa
- Vertais- ja ympäristötyö päihdepalveluissa

Vapaaehtoistoiminnan kehittämistiimi kaupunkitasoisena tukena

- Kaupunkitasoinen asiantuntijuus ja kehittäminen
- Toiminnan strategian mukaiset selvitykset, seuranta ja raportointi
- Vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuuden arvioinnin ja mittaamisen menetelmien kehittäminen
- Kaupunkitasoiset kehittämishankkeet
- Vapaaehtoisten rekrytointi ja peruskoulutus
- Osaamisen kehittäminen (henkilöstö/vapaaehtoiset)
- Viestintä ja markkinointi
- Digitaalinen kehitys / Vapaaehtoistyön asiakastietojärjestelmä
- Vapaaehtoistoiminnan organisoituminen ja rakenteet kriisitilanteissa
- Verkostojohtaminen ja järjestöyhteistyö
- Kaupunkitasoisten osallisuus- ja yhdenvertaisuusedellytysten kehittäminen

Vapaaehtoistoiminnan kaupunkiyhteinen taustatuen rakenne

- **Viestintä ja tukimateriaali**
 - Ohjausosaamisen tukimateriaali vapaaehtoistoiminnan vastuuhenkilöille
 - Sopimukset, ohjeistukset, sekä opas ja esite
 - Ulkoinen ja sisäinen viestintä
- **Henkilökunnan valmennus**
 - Miten organisoin vapaaehtoistointaa
 - Viestinnän työkalupakki
 - Muut ajankohtaiset valmennukset
- **Vapaaehtoisten koulutus ja perehdytys**
 - Vapaaehtoistoiminnan perusteet-koulutus etänä/livenä.
 - Helvi -vapaaehtoistoiminnan perusteet -verkkokoulutus
 - Lisäluennot vapaaehtoisille
 - Muut koulutukset
 - Tukimateriaali
 - Vapaaehtoistoiminnan infot/messut.
- **Verkostot**
 - Vapaaehtoistoiminnan foorumi kaupungin työntekijöille sekä kehittämispäivä
 - Vapaaehtoistoiminnan ydinryhmä
 - ”Alatyöverkostot” eli oman palvelun verkosto, vertaistuki.
 - Muut verkosto (kts. Lisädia)

Vapaaehtoistyön toiminnanohjausjärjestelmä

Hankinnalla pyritään tehostamaan vapaaehtoistoiminnan koordinointia ja vapaaehtoisten hallintaa ja vastaamaan kaupunkistrategian asettamiin osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja osallistumiseen liittyviin tavoitteisiin

Yleiskuvaus

Hankinnakohteena on (kaupunkitasoinen) toiminnanohjausjärjestelmä Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminnan organisointiin ja asiakkuudenhallintaan sekä siihen liittyvät asiantuntijapalvelut.

Toiminnanohjausjärjestelmää kohtaan tunnistettuja tarpeita ovat vapaaehtoistoiminnan henkilörekisterin ylläpidon sekä vapaaehtoistoiminnan päivittäisen koordinoinnin toimenpiteet.

Hankinnan tavoitteita

Hankinnalla pyritään tehostamaan vapaaehtoistoiminnan koordinointia ja vapaaehtoisten hallintaa Helsingin kaupungilla ja vastaamaan Helsingin kaupungin kaupunkistrategian asettamiin osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja osallistumiseen liittyviin tavoitteisiin. Hankittavalta ratkaisulta toivotaan entistä parempaa käytettävyyttä ja sen on tarkoitus selkeyttää nykyistä, hieman hajanaista vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin toimintakäytänteitä.

Helsinki

Viestintä ja markkinointi

Vapaaehtoistoiminnan brändi tunnetuksi

Vapaaehtoistoiminnan brändi-ilmettä alettiin uudistaa keväällä 2023. Yhteistyössä ulkoisen kumppanin kanssa luotiin tunnistettava kuvamaailma ja tapa puhua sekä alettiin markkinoida vapaaehtoistointaa somessa ja ulkomainospinnoilla. Syksyllä 2023 on valmistunut uusi kolmikielinen (suomi, ruotsi, englanti) esite ja opas sekä ilmeen mukaiset roll upit. Esitteestä tehdään lisäksi verkkoversiot ukrainan, viron, venäjän, ranskan, somalin ja arabian kielillä. V 2024 vapaaehtoistoiminnan mainoksia näkyy taas somessa, ulkomainoksissa ja sisäisillä infonäytöillämme.

Tavoitteena

Edistetään vapaaehtoistoiminnan löydettävyyttä ja saavutettavuutta. Lisätään vapaaehtoistoiminnan osallistumisen mahdollisuuksia. Vahvistetaan yhteistyötä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Rohkaisemme ja tuemme helsinkiläisiä osallistumaan enenevästi vapaaehtois- ja vertaistoimintaan.

Ulkoinen

- [Vapaaehtoisen uutiskirje](#)
- [Vapaaehtoistoiminnan uutiskirje](#)
- [Vapaaehtoistoiminnan verkkosivut](#)
- [Vapaaehtoistoiminnan facebook –sivut](#)
- <https://tapahtumat.hel.fi>

Sisäinen

- [Vapaaehtoistoiminnan uudet intrasivut](#)
- [Vapaaehtoistoiminnan Teams](#)

Helsinki

Osallisuuden kokemus

Kysely Helsingin kaupungin vapaaehtoisille ja vertaisille 2022 toteutettiin 31.10-28.11 ja 290 vastauksen keskimääräinen osallisuuden kokemus oli 79,5 asteikolla 1-100. Osallisuuden kokemusta mitattiin THL:n kehittämällä osallisuusindikaattorilla.

- **18-40v** (41 vastausta) osallisuuden kokemus **80,2**
- **41-64v** (69 vastausta) osallisuuden kokemus **79,1**
- **65-74v** (123 vastausta) osallisuuden kokemus **79**
- **75 +** (57 vastausta) osallisuuden kokemus **80,3**

Vapaaehtoiset ja vertaiset kokevat vahvasti osallisuutta- aktiivisuus kannattaa!

Helsingiläisten osallisuuden kokemus sai pääkaupunkiseudun Hyvinvointikyselyssä (2021) keskimäärin arvon 74,8, joten vapaaehtoisten ja vertaisten kyselyn keskimääräinen arvo 79.5 on sitä merkittävästi korkeampi, joskin Hyvinvointikyselyn tuloksissa aktiivisesti osallistuvien arvo saattoi olla jopa 82. Koska vertaiset ja vapaaehtoiset ovat varsin aktiivisesti osallistuvia, ei tulos ole yllättävä, mutta erittäin hyvä tulos ja selvästi osallistumisella on vaikutusta.

”Ajattelen joka kerta Lukupiiriä vedettyäni kuinka arvokkaita kokemuksia olen saanut kuulijoideni kanssa jakaa. Ikäihmisten muistot ja elämäkokemus antavat mittakaavaa omaan arkeen”

Poikkeus- ja kriisiajan toiminta 2020-2023

Koronan aiheuttama poikkeusaika 2020-2022

- Jopa 75 % toiminnoista jouduttiin keskeyttämään ja osa sovituista luennoista ja koulutuksista peruuntui
- Uusia toimintamalleja syntyi kevään aikana. Vanhoja toimintoja pystyttiin osittain jatkamaan normaalisti tai mukauttaen. Toiminnassa hyödynnettiin etäyhteyksiä, joka mahdollisti mm vertais- ja ystävätoiminnan, sovittelun sekä toiminnan, jota voitiin soveltaa digitaalisilla ratkaisuilla
- Yhteistyötä lisättiin eri toimijoiden kanssa
- **Helsinki –apu 3/2020-8/2020**
 - Maaliskuussa käynnistetty Helsinki-apu tarjosi ikääntyneille kaupunkilaisille asiointiapua kauppaan ja apteekkiin. Keskustelutukea ja ohjausta muihin palveluihin sai Helsinki-avun puhelimesta. Yhteistyöhankkeessa mukana Helsingin kaupunki, seurakunnat, järjestöt sekä vapaaehtoiset

Ukrainan kriisin vapaaehtois- ja järjestötyö 2022-2023

- Verkostoyhteistyö ja viestintä
- Aitoon tarpeeseen kohdistuvan toiminnan koordinointi, huomioiden Ukrainakriisiin perustuvat erityistarpeet
- Kohdennetut avustukset vapaaehtoistoimintaan

Kulttuurikaveritoiminnan hankinta

- Kaupunki on koordinoanut vapaaehtoisuuteen pohjautuvaa kulttuurikaveritoimintaa vuodesta 2013. Siinä vapaaehtoinen kulttuurikaveri lähtee ikäihmisen seuraksi tapahtumiin, joihin hänellä muuten olisi kynnys osallistua. Kulttuurikaveri voi toimia kaverina myös ryhmille tai viedä kulttuurielämyksiä esimerkiksi palvelukeskuksiin
- Kuva selvitti vuoden 2022 aikana kulttuurikaveritoiminnan toimintamallin kehittämismahdollisuuksia. Tämän tuloksena kulttuurikaveritoiminnan koordinointi on hankittu vuoden 2023 alusta lähtien HelsinkiMissiolta
- Uusi toimintamalli vähentää päällekkäistä toimintaa kaupungin ja HelsinkiMission osalta ja tarjoaa mahdollisuuden kehittää tulevaisuudessa uusia yhteistyön malleja
- Kaupunki osallistuu toiminnan suunnitteluun, seuraa kulttuurikaveritoiminnan toteuttamista ja kehittämistä sekä hallinnoi kulttuuritoimijoiden kanssa tehtyjä sitoumuksia

Verkostot ja järjestöyhteistyö

Verkostoitumalla luodaan hyödyllisiä kontakteja ja monipuolisia yhteistyön muotoja. Tällä hetkellä vapaaehtoistoiminnan kehittäjätiimi toimii kokonaan tai osittain vetovastuussa seuraavissa vapaaehtoistoihintaan linkittyvissä verkostoissa:

1. Helsinki vet ja vapaaehtoistoiminnan foorumi ovat kaupungin sisäisiä verkostoja vapaaehtoisia ja vertaisia ohjaaville/koordinoiville työntekijöille
2. Helsingin valikkoryhmä on verkosto, jossa noin 130 vapaaehtoistoihintaa koordinoivia tahoja, pääosin järjestöjä. Helsingin kaupungilla ryhmän puheenjohtajuus 2023-2024. Kansalaisareenan ylläpitämä verkosto.
3. Pääkaupunkiseudun kotoutumisen tuen valikkoverkosto, jossa mukana noin 40 eri toimijaa. Verkoston tarkoitus on vahvistaa järjestöjen ja vapaaehtoisten roolia sekä merkitystä kotoutumisen tukemisessa ja maahan asettumisen toimenpiteissä viranomaistyön rinnalla. Verkosto kokoaa yhteen kotoutumisen ja kehittämisestä kiinnostuneet järjestöt, viranomaiset ja teeman parissa työskentelevät. Kansalaisareenan ylläpitämä verkosto.
4. Välittäjät -verkosto painopisteenä vapaaehtoisia välittävät tahot, seniorifokus. Yhteisiä koulutuksia ja tiedonvaihtoa. Kevyt rakenne ja vetovastuu (Kaupunki, järjestöt & SRK).
5. Liikkuvat -verkosto järjestää Opitaan yhdessä -tilaisuuksia, jotka on tarkoitettu ikääntyneiden liikunnan, kulttuurin ja vapaaehtoistoiminnan parissa toimiville ammattilaisille ja opiskelijoille. Helsingin kaupungin (Kuva) vetovastuu.

Helsinki

Kehittämisaihioita järjestöyhteistyöhön

1. Yhteistyö

- Yhteistyö ja tekeminen perustuu aitoon tarpeeseen sekä pystytään huomioimaan mahdolliset puutteet palveluissa ja toiminnan organisoinnissa.

2. Viestintä

- Tiedon jakaminen järjestöjen ja kaupungin välillä.
- Kootaan vapaaehtoisorganisaatioiden tarjontaa ja viestitään oikeille kaupungin tahoille ja toimijoille

3. Palveluohjaus

- Ohjata helsinkiläisten auttamisen halu vapaaehtoisorganisaatioiden pariin

Helsinki

Vapaaehtoistoiminnan kehittäjätiimi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kolme kehittämisasiantuntijaa tukevat ja kehittävät vapaaehtoistointaa kaikilla toimialoilla.

Lisäksi vapaaehtoistoiminnan tiimi vastaa toiminnan strategianmukaisuuden seurannasta ja raportoinnista kaupunkitasoisesti.

Ota yhteyttä:

Eliisa Saarinen, 09 3106 4884, eliisa.saarinen@hel.fi

Tiina Nurmenniemi, 09 310 37147, tiina.nurmenniemi@hel.fi

Kristiina Stenman, 09 3104 6940, kristiina.stenman@hel.fi

Seuraa kaupungin vapaaehtoistointaa:

[Vapaaehtoistoiminnan intra -sivut](#)

[Vapaaehtoistoiminnan verkkosivuilla](#)

[Facebook –sivuilla](#)

